

YAZAR ADI-SOYADI: AYNUR KARADAYI

**BAŐLIK: OSMANLI TARİH YAZICILIĐININ GÖLGEDE KALMIŐ BİR ESERİ
“TARİH-İ SÂMÎ” . (METNİN TRANSKRİPSİYONU)**

ÖZET

18. yüzyılda, Osmanlı Devleti’nde tarihi aydınlatan kaynaklardan biri olan vekayi’nâmeler, vekayi’nüvislerin, ya yaşadıkları dönemin ya da kendinden önceki yaşanmış dönemin olaylarını kendi birikimleri ve üsluplarını da katarak yazmaları sonucu ortaya çıkmış tarihi belgelerdir. Tarih-i Sâmi, Őâkir ve Subhi de gizli kalmıő, bugüne kadar ayrıntıları ile incelenmemiő bu eserlerden biridir. Üç yazarlı bu eserin birinci bölümünü oluőturan Tarih-i Sâmi, bu tezde ele alınan bölümdür.

Tarih-i Sâmi, Arpaeminizâde Mustafa Sâmi tarafından yazılmıőtır. Mustafa Sâmi, vak’a-nüvis, Őair ve hattattır. Sâmi, iyi bir Őair olmasına rağmen daha çok vak’a-nüvisliği ile tanınmıőtır. Ancak, çok kısa süre bu görevde bulunan Mustafa Sâmi, yazdıklarını bir kitapta toplama fırsatı bulamamıőtır. Kendinden sonra vekayi’nüvis olan Mehmet Subhi, onun yazdıklarını da toplamıő ve kendi eserine eklemiőtir.

Mustafa Sâmi’nin vekayi’nüvis olduğu dönem, Lale Devri sonları ve Patrona Halil İsyanı ile baőlayan karıőık ve bunalımlı bir döneme rastlamaktadır. O dönemde yaşanan her türlü siyasi, ekonomik, sosyal çöküntüler, bu eserde yer almıőtır. Yangınlar, depremler, isyanlar, isyanların ortaya çıkardığı etkiler, tahta geçme, tahttan inme, devlet adamlarının görevden alınması, atanması, eserde ele alınan başlıca olaylardır. Bu eserin incelenmesi ile Osmanlı Devleti’nin en karıőık dönemi olan 18. yüzyıl baőlarındaki durumu hakkında bir takım bilgilere ulaşmak amaçlanmıőtır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

Vekayi’nüvis, Mustafa Sâmi, 18. Yüzyılda Osmanlı Devleti, Tarih-i Sâmi, Őâkir, Subhi, Lale Devri ve Patrona Halil İsyanı.